

ЛІТАНІ геранічных подлігаў нашай сацыялістычнай Радзімы на саракавой годзе ад жыцця папоўніў старонкай новай велічнай славы. Мінус год з таго часу, калі ў Маскве пачаў сваю работу XX з'езд Комуністычнай партыі Савецкага Саюза; мінус год вялікай і напружанай, радыскай і вострай творчай працы савецкага народа па выкананню грандыёзных задач шостага пяцігадовага плана, які распарадкаваў і на ажыццяўленне якіх павялічыліся зноў разнапланавыя Комуністычныя партыі. За гэты год, які будзе гаворыцца не толькі наша пакаленне, праблема і прайшла, створана і паказана ў аснову новых дасягненняў так многа, што гісторыку нашых дзён будзе не проста ахапіць гэта за адзін пагляд. Але нам выспадае шчасце быць жывымі ўдзельнікамі і сведкамі незвычайнага поспеху народа ў сваёй шостага стваральнай піншгодзе, і тое, чым краіна сёння радуецца і дзякавае, што збудавана і паказана патрыятычна, што вырашана і паказана, што дасягнута і што ўжо вырашана на далейшае нонага дня, — усё гэта стаіць перад нашымі вачыма і поўніць нашы сэрцы годасцю за сваё жыццё.

ПРОЛЕТАРЫЙ УСІХ КРАІН, ЕДНАЙЦСЯ!

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАПРАВЛЕННЯ СЯЮЗА ПІСЬМЕННИКАУ БССР

№ 14 (1133) Субота, 16 лютага 1957 года Цана 40 кап.

Велічныя вынікі, велічныя планы

жыцця краіны: гэта залог сённяшніх і будучыя поспеху ў развіцці цыкай індустрыі—асноўны ўсёй вытворчасці, гэта мільёны тон вугалю і сталі, складаныя станкі і навіяныя прамысловыя абсталяванні, гэта мільярдны пудоў хлеба, гэта машыны і трактары і трактары ў кватэрах, сям'ях і класах нашых школ і аўдыторыяў нашых інстытутаў, кнігі і газеты ў нашых бібліятэках... Сёння мы не змаглі б уявіць сабе сваё жыццё без усёй той магутнасці і характэра, багацця і прыгажосці, якія створаны намі ў роднай краіне; нашы сэрцы жывуць адным імкненнем і жаданнем—ніспіна і непахісна іці наперад па шляху, які паказаў нам Ленін, які мага зрабіць і хутчэй дасягнуць вышэйшых нечуваных ў свеце народнага добрабыту, вышэйшага, які ахрыла народу і да якіх вядзе народ партыя Комуністаў.

А з тых непагасных пачаў і падземных шчылі, дзе ў 1956 годзе было выпалена амаль 49 мільярд тон сталі і адбыта амаль 84 мільярд тон вугалю, ад вугальных басейнаў, дзе ў шахтах было за год атрымана 429 мільярд тон вугалю, — перакіне свой погляд на калгасныя палі. І тут ва ўсёй велічыні пачае паказваць калгаснага селяніна, рабочых саўтасаў і МТС, маладых і вопытных майстроў багатых урадлівых збожжа, баваўны і льну, кукурузы і цукровых бурякоў, садавіны і гародніны... Звыш трох мільярд пудоў хлеба здалі іны дзяржава ў 1956 годзе. Гэта больш чым на мільярд пудоў перавышыла той рэкордны ўзровень нарыхтовак хлеба, які дзяржава мела ў рашэйныя гады. Намнога больш, чым у 1955 годзе, было нарыхтавана калгасамі баваўны, здабыта мяса, масла і іншыя прадукты харчавання. Усё гэта стала магчымым дзякуючы асабліва цалінным і абложным земляў, павышэнню прадукцыйнасці працы ў калгасе, шырокіму выкарыстанню сельскагаспадарчай тэхнікі, дзякуючы ўмацаванню кадраў калгаснага кіравання—вынікі няспынаных клопатаў партыі аб далейшым развіцці сельскай гаспадаркі.

Слаўныя працоўныя поспехі савецкіх людзей, а гэта значыць павышэнне нацыянальнага багацця краіны, дзім магчымасць Цэнтральнаму Камітэту Комуні-

стычнай партыі і Савецкаму ўраду зрабіць у 1956 годзе новыя заданні, якія павялічваюць вытворчасць народнага вытворчасці, гэта мільярдны пудоў вугалю і сталі, складаныя станкі і навіяныя прамысловыя абсталяванні, гэта мільярдны пудоў хлеба, гэта машыны і трактары і трактары ў кватэрах, сям'ях і класах нашых школ і аўдыторыяў нашых інстытутаў, кнігі і газеты ў нашых бібліятэках... Сёння мы не змаглі б уявіць сабе сваё жыццё без усёй той магутнасці і характэра, багацця і прыгажосці, якія створаны намі ў роднай краіне; нашы сэрцы жывуць адным імкненнем і жаданнем—ніспіна і непахісна іці наперад па шляху, які паказаў нам Ленін, які мага зрабіць і хутчэй дасягнуць вышэйшых нечуваных ў свеце народнага добрабыту, вышэйшага, які ахрыла народу і да якіх вядзе народ партыя Комуністаў.

Нізе, ні ў адной капіталістычнай краіне ніколі—ні ў мінулым, ні цяпер—не існавала, не існуе і не можа існаваць такіх клопатаў аб ірацоўнасці. Усё ў капіталістычнай грамадстве пабудавана на эксплуатацыі: капіталіст і паслухмяны яму працадзійны буржуазны партыі і ўрады імкнунца толькі да таго, каб яго больш сокаў выцігнуць з працоўнага; а крыві і поту працоўных накіраваны снае мільярдныя барышы магчымым каштамі, імперыялістычным аматарам «халоднай і стэралізацыі» войнаў, майстры міжнародных інтрыг і падкопаў. Іны, гэтыя імперыялістычныя інтрыганы, часта выхваляюцца сваёй буржуазнай парламентарнай «грамадзянскасцю». Але мы ведаем, што ў гэтых буржуазных парламентах чымлі рэдка ставіцца на абмеркаванне, а калі ставіцца, дык, правальваюцца патрабаванні аб сапраўдных міжнародных выгадах для працоўных...

Толькі ў краінах сацыялізму, дзе народ—гаспадары ўсяго, чым багаты іх зямля і жыццё на ёй, усё дзябачы народнай працы і пуну ў скарбніцу самага народа. Гэта ўсёй практыкай сваёй жыцця велічыня даказала перад усім чалавечым нашай краіна, першая ў свеце сацыялістычная дзяржава. Комуністычная партыя Савецкага Саюза, сымнаю калі выйшла ўсё з народа, «дзім сымнаю трувой», басконца любіма народам за геранічныя справы, мэта які—уважчы матэрыяльны і духоўны жыццё працоўных на ўзровень тагога багацця і такоў красы, аб якіх марылі дзімныя сымна чалавечыя Маркс і Ленін. Комуністычная партыя заклікае савецкіх людзей: больш ініцыятывы, вышэй прадукцыйнасць працы, шырокі сацыялістычны сапрабніцтва, усё сілы на выкананне гаспадарчых планаў, бо ўсё гэта—на карысць народа, на карысць роднай дзяржавы. І ў прыжытым намі 1956 годзе працоўныя нашай краіны яшчэ раз упэўніліся, што чым лепш іх праца—тым лепш, прыгажэйшым робіцца іх жыццё. Дзім партыі і народа яшчэ раз паказала сваё ўсёпераможнае сілу.

Дзімні закончыла сваю працу шостага сесіі Вярхоўнага Савета СССР чацвёртага склікання, на якой выбраны народна, паўднёвы гаспадарчы вынікі 1956 года, абмеркавалі і прынялі планы развіцця народнай гаспадаркі і Дзяржаўны бюджэт СССР на 1957 год, распарадкавалі згодна з указаннямі снежаньскага Пленума ЦК КПСС. За працяг сесіі сачылі не толькі савецкія людзі, якія радысна сустраілі іх паставы. За гэтыя сесіі сачылі і ў іншых краінах: нашы сябры і браты—а прыхільнасцю і адарбоненнем, а нашы праціўнікі і ворагі—з трыгогай і здасцю. Бо яно зноў ясна даказала, што Савецкая дзяржава сустраіла сваб саракагоддзя ў росквіце сілі, 1957 год дасць новы прырост нацыянальнага даходу краіны, а гэта значыць—зноў павялічыцца жыццёвы ўзровень народа, яго добрабыт. Адачы галоўную ўвагу значнаму росту чакай індустрыі.

Кімі новымі дасягненнямі ў галіне мастацтва будзе адзначана 40-гаддзе Вялікага Кастрычніка? З чым пазнаёмся творчыя работнікі ў юбілейным годзе нашага гледача? Вось асноўныя пытанні, якія былі абмеркаваны па апошнім пасяджэнні калегіі Міністэрства культуры БССР.

Выпраўляе сваю рэпертуарную лінію тэатр імя Я. Купалы. У сучасны момант, як сказаў дырэктар тэатра А. Талічан, калектыву рыхтуе спектакль па п'есе І. Мельжа «Пакуль мадала», і па п'есе Д. Зорына «Вечная крывіца». Будзе паказана ў гэтым годзе і іншыя драмы Я. Купалы: «Паднятая цаліна», Тэатр маркуе выпусціць да юбілейнага свята новыя спектаклі па п'есах К. Крапівы і А. Макавіча. Аднак яны яшчэ не закончаны аўтарамі.

Галоўны рэжысёр рускага тэатра імя Горькага В. Фёлаў адзначыў, што калектыву вядзе падрыхтоўку да паставы п'есы Я. Мірочіна «Кастусь Каліноўскі». Неўзабаве тэатр атрымае п'есу «Дарога шчасця» Г. Тракава і А. Кеслера, якая апыдае аб рэвалюцыйных падзеях на Беларусі. Н. Вірта ініцыіруе для тэатра свой новы раман «Крутыя горы». У рэпертуарны партрэф ёсць і другая ініцыіруе, якая з'явіцца па раману А. Фалдеева «Разгром».

Новыя творы, паведаміў Ул. Стальмак, рыхтуе і тэатр юнага гледача. Сярод іх—«Адрэзаны каваляк» Я. Пасана, «Сымон-музыка» С. Пятровіча і В. Пахачіна (па п'азме Я. Коласа), «Юнецтва банькоў» Б. Гарбатава і іншыя.

На жаль, не ўсе яшчэ калектывы ўважачу сваю рэпертуарную лінію арыгінальнымі творамі. На калегіі рэзка і слушна

судзі, прынятыя сесіяй народнагаспадарчых план і бюджэт забяспечваюць новы рост сельскагаспадарчай вытворчасці, павышэнне выпуску тавараў народнага спажывання, рост жыллага будаўніцтва... На 25 мільярд рублёў у параўнанні з 1956 годам вырастае выдаткі дзяржавы на сацыяльна-культурныя мерапрыемствы і будучы эквалацыя цпер з 188 мільярд рублёў у 1957 годзе, амаць на пяць мільярд рублёў больш, чым у мінулым годзе, выдатку дзяржава на будаўніцтва жылля пажыццянаў. Гэта не лічыма таго, што мэдсывыя Саветы і прадрывемствы маюць магчымасць для будаўніцтва жылыя выкарыстаць звышнормаваны даходы масовых бюджэтаў, а таксама сродкі фонду прадрывемстваў. Далейшае развіццё атрымае ў 1957 годзе народна асвета. Вялікія сродкі адпущаны на развіццё навукі, лячэбных устаноў і санаторыяў, разліжных дамоў і хізічных асялі, мастацтва і літаратуры... Разам з тым у гэтым годзе, як і ў мінулым, значна скарачаны бюджэтыны выдаткі на абарону краіны. Жыццё, добрабыт, мір—вось лінія нашых планаў і бюджэтаў, лінія партыі, народа.

Вялікія справы і вялікія поспехі чакаюць савецкіх людзей у новым гаспадарчым годзе. У гэтых справах і гэтых поспехах сваё пачэснае месца будзе займаць і наша Беларусь. З хававаннем чакалі мы ў дні сесіі выступілі дэпутатаў Вярхоўнага Савета СССР—палітоў ад нашай рэспублікі. Мы радаваліся, калі яны заклікалі сесію аб поспехах Савецкай Беларусі—рэспублікі з магутнай сацыялістычнай індустрыяй і развітай калгаснай гаспадаркай, рэспублікі, якая вырабае для ўсёй краіны магчымыя аўтаматалі і навіяныя складаныя станкі, трактары і іншыя сельскагаспадарчыя машыны, якая дае свой прахат і развівае сваю энергетыку, паспяхова пашырае лёгкую прамысловасць і вырабляе неабходную сельскагаспадарчую сыравіну. І мы радуемся, што сесія, выслушавшы паведамленні беларускіх дэпутатаў аб нехалатна і патрабаванні прамысловасці і сельскай гаспадаркі Беларусі, заававала просьбу дэпутатаў і зняйшла магчымасць павялічыць Дзяржаўны бюджэт нашай рэспублікі на 1957 год. Аб нехалатна ў працы Беларускай рэспублікі скарэна адкрыта, і гэта добра, што які іх ведаем, Беларускі народ, адчувачы шчырыя клопаты і ўвагу Комуністычнай партыі і Савецкага ўрада, ліквідуе адставанне некаторых галін сваёй гаспадаркі, даказва, як ён даказваў гэта не раз, што ён не шкадуе сілі і здольнасці для ўмацавання сваёй роднай Савецкай дзяржавы. Беларускія аўтаматалі, і трактары і энергетыкі і героі новабудулаў, малістры калгасных урадках і жытлавоны разгортваюць цпер шырокае сапрабніцтва аб найлепшую сустрачу саракагоддзя Кастрычніка. Можна не сумнявацца, што і беларускія пісьменнікі, які і ўся беларуская савецкая інтэлігенцыя, будуць заўсёды актыўнымі, пичырымі ўдзельнікамі творчай самазданай працы свайго народа.

Мінус год з часу XX з'езду Комуністычнай партыі Савецкага Саюза. Дасягнуты слаўны поспехі, намечаны слаўныя планы. Усё прагрэсіўнае чалавечыя вітае наш партыю, наш народ, а ўся імперыялістычная, агрэсіўная аграя, якой нашы поспехі іх кол у горах, пыхае ў наш бок шалёнай злосці і кідае ў наш бок рошныя паргомы. Прагрэсіўнаму чалавечству, сваймі сабрам і братам краіна Савецка паддае руку дружбы і дапамогі, а ворагам мы адказваем бязмернай та іх пагардай і яшчэ шчыльней агрутоўваем свае баюны працоўныя ралы вакол леныскай Комуністычнай партыі, з якой мы дзімлілі многа вялікіх перамоў і адбудзем яшчэ больш.

Кастусь КІРЭНКА.

Інфармацыйнае паведамленне аб Пленуме Цэнтральнага Камітэта КПСС

13—14 лютага адбыўся Пленум Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі Савецкага Саюза.

Пленум заслухаў і абмеркаваў даклад тав. Хрушчова Н. С. аб далейшым удасканаленні арганізацыі кіравання прамысловасцю і будаўніцтвам і прыняў па дакладу адпаведную паставу.

Пленум ЦК выбраў тав. Казлова Ф. Р. кандыдатам у члены Прэзідыума ЦК КПСС і тав. Шэпілава Д. Т. сакратаром ЦК КПСС.

НЕЗАВІСІМЫЯ ПАЗЗЕІ

13 лістапада 1917 г. ЦК РСДРП(б) накіраваў Г. К. Орджанікідзе на Заходні фронт для правядзення абласных, армейскіх і франтавых з'ездаў. 20 лістапада (3 снежня) 1917 года ў Мінску адкрыўся II з'езд арміі Заходняга фронту. Гэта быў першы з'езд саадышкіх арганізацый фронту пасля ўз'язі ўлады пралетарыятам. У першы дзень работы з'езда ў прымытальнай прамавой ад імя ЦК большавікоў выступіў Серго, які быў дзіла сустраць дэлегатамі.

22 лістапада (5 снежня) Орджанікідзе зноў выступіў з прамавой, у якой выкрыў меншавіцкую хлусню аб палітыцы Савецкай ўлады.

Лета 1919 года. На Заходнім фронце наступаюць левыя Пільсудскага. У Беларускай фронце трымае 16-я армія. Для ўмацавання боездольнасці войск арміі Цэнтральным Камітэтам сёды была прыслана група партыйных работнікаў, у тым ліку і Г. К. Орджанікідзе.

Загадам Рэвалюцыйнага Ваеннага Савета рэспублікі Серго быў прызначаны членам Рэвалюцыйнага 16-й арміі. Аб'яздачы часці арміі, прывольчы іх у парадкі і бавую гатоўнасць, наладжваючы палітработу і забяспечыўшы, Серго Орджанікідзе павіваў у многіх месцах Беларусі. Яго жоўка Зінаіда Гур'явіна ў п'язме да камсамольцаў Мінскага політхімнага інстытута ў 1939 годзе пісала: «Серго быў прызначаны членам РВС з 16 ліпеня 1919 года і быў у Беларусі да 30 верасня. Першы час ён знаходзіўся разам са штабам 16-й арміі ў Магілёве... З Магілёва Серго паставіна выязджаў на фронт, бываў у Оршы, Віцебску, Мінску і Барысаве... У хуткім часе штаб пераехаў у Смаленск... Пам'ятаецца мне яшчэ, што Серго бываў у Гомелі і Баўрыску».

Становіцца ў той час на Заходнім фронце было чакае. 8 жніўня беларускія захапілі Мінск і пра-

Асабліва ўважліва Орджанікідзе ставіўся да баю, вага жыцця чырвонаармейцаў. Аб гэтым гаворыць рад дакументаў. 15 верасня 1919 года Серго паслае тэлеграму В. І. Леніну аб тым, што 16-й арміі патрэбна 25 тысяч шынялёў. 18 верасня ён навадаў быхаўскія казармы, аддаў распараджэнне аб палешанні іх санітарнага стану і асветлення. На другі дзень з'явіўшыся да агляду казармаў, Серго ўбачыў, што яго распараджэнне не выканана. Орджанікідзе арыштаваў на два тыдні загадчыка кватэрнага аддзела, а каманданта раёна—на 20 дзён і вызваліў яго ад займаемай пасадзі.

Шмат увагі надаваў Грыгорый Канстанцінавіч ўмацаванню тыла арміі: шкавіўся работай Магілёўскага, га субсюрнага, скарыстаннем коней павятовага транспартнага аддзела, пятамі забяспечыўшы фабрыкі.

Цылы рад населеных пунктаў звязаны з дзейнасцю Серго Орджанікідзе ў Беларусі. Але нідзе да гэтага часу няма мемарыяльных дошкаў або помнікаў. У Магілёве на Савецкай плошчы знаходзіцца штаб 16-й арміі, тама жа ў адным з дамоў у Комуністычным завулку (былым Макавешкім) Орджанікідзе некаторы час жыў.

На станцыі Прымяна ён распарацоўваў план разведкі сілі праціўніка і мерапрыемствам па ачышчэнні ўсходняга берага Берэзіны ад беларускаў. У Калінаўскім раёне, у вёсцы Коўма, Серго Орджанікідзе правёў мітынг срод чырвонаармейцаў, у вёсцы Новае Курганіе—мітынг срод насельніцтва навакольных вёсак. Пералік памятных месцаў, звязаных з дзейнасцю Орджанікідзе, можна было-б яшчэ прадолжыць. Неабоўна пакаляўся аб устаўленні мемарыяльных дошкаў у месцах, дзе бываў Орджанікідзе.

Н. КАМІНСКІ.

Сяброўскія сустрачы

Вялікая дружба ўстанавілася паміж працоўнымі двух суседніх братніх рэспублік—Савецкай Беларусі і Савецкай Літвы. У Літве ўважліва сочыць за поспехамі сваіх суседзяў-беларусаў. Кожная перамога братняй рэспублікі ўспрымаецца з вялікай радасцю. Сяброўства яшчэ больш умацавалася ў тым дні, калі быў заключаным сацыялістычным дагавор паміж работнікамі сельскай гаспадаркі і культуры Літвы і Беларусі.

Растуць і ўмацоваюцца нашы культурныя сувязі. У Літве з вялікай цеплынёй услашваюцца гаспадары артыстаў Беларускага балету, выступленні народнага артыстаў СССР М. Ворылева, народных артыстаў БССР Р. Млодзкі, І. Валюшына і іншых. У канцэртных залах рэспублікі выступалі сімфанічны аркестр БССР, ансамбль народнага тацяна і іншыя музычныя калектывы. Цепер у Вільнюсе і Каўнасе праходзіць з вялікім поспехам канцэрты аркестра народных інструментаў Беларускай ЦСР.

А яшчэ ў гэты год працоўныя Літвы прыхілае некалькі незвычайна дэлегатаў. У іх складзе—лодзі розных спецыяльнасцей: пісьменнікі, салісты Дзяржаўнай харавой капелі, навуковы работнік Акадэміі навук, студэнт Беларускай кансерваторыі, інжынер

Мінскага трактарнага заводу і іншыя.

Цэла сустраці Беларусі працоўныя Вільнюса. У зале Дзяржаўна-філармоніі Літоўскай ЦСР адбыўся вялікі вечар. Гасцей вітаў сакратар Вільнюскага гаркома партыі т. Грышкявічус. А затым слова атрымаў дзімні дэлегатаў. Расказваючы аб жыцці працоўных Беларусі, сакратар ЦК ЛКСМБ т. Крыўлінаў адзначыў, умяоўваючы дружбу двух братніх народаў.

Госці трапілі ў аб'ёмны свайго сямейна-прыёмны раёнага центра Ужмерге. Шмат кветак, усмешкі, цёплыя пошкі рук. А ўвечары госці і гаспадары сабраліся ў раёнавым ДOME культуры. Гукаць песні на літоўскай, беларускай і рускай мовах. Выступаюць беларусы і літоўцы, а ў пераныхках—размовы, абмен адрадамі.

Наступны прыёмна—горад Капсукас, а пасля—Каўнас. Агледзеўшы выдатны месцы горада, госці накіраваліся ў актывую залу Каўнаскага політхімнага інстытута. Ім падарылі студэнцкую фарменную шапку і нашынальны пояс. А ўвечары беларускую дэлегатаў прымалі калектыву сельскагаспадарчай акадэміі Літоўскай ЦСР.

Над сцянай лозунг на беларускай мове—«Сардэчна вітаем дарагіх гасцей!» З вялікім поспехам прайшлі выступленні саліста П. Го. лычавай і Л. Ганейскай, скрыпача Г. Мысліўчыка і іншых выканавіў Паўл Артур Вольскі працягу верш «Літва», а таксама пераклад верша Э. Межлайска «Карабы».

Такія сустрачкі патрэбна наладжваць часцей. Яны дапамагаюць бліжэй пазнаёміцца, умяоўваючы дружбу двух суседніх рэспублік.

Прыбыўшы ў Вільнюс некалькі дзён, беларуская дэлегацыя накіравалася ў падарожжа па рэспубліку.

Я. РАДЗІС, Вільнюс.

Вечар памяці М. І. Глінкі

Учора ў Беларускай дзяржаўнай тэатры оперы і балету адбыўся ўрачысты вечар працоўных сталіцы, прысвечаны стагоддзю з дня смерці выдатнага рускага кампазітара Міхаіла Іванавіча Глінкі. Далека ў Сусані».

Клад аб жыцці і творчасці М. І. Глінкі зрабіла старэйшы выкладчык Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі В. Сіско. Затым была паказана опера «Іван Сусанін».

У сваіх выбарчыкаў

Многа выбарчыкаў прыйшло дзімні на агітпункт, які знаходзіцца ў памяшканні 44-й Беларускай сярэдняй школы Мінска. Сярод іх—работнікі і служачыя, інтэлігенцыя і навуковцы. Тут быў намечан літаратурны вечар з удзелам І. Шамякіна, кандыдата ў дэпутаты Мінскага абласнога Савета.

З цікавасцю слухалі выбарчыкі пісьменніка, які расказаў аб сваіх творчых задумках, аб тым, як ён працаваў над творамі. Многія цікавіліся жыццёвым шляхам І. Шамякіна, і пісьменнік ахвотна адказаў на ўсе пытанні.

Затым з новай літаратурнай праграмай выступіў чыталіца А. Слесарніка. Ён працягу ўрмыў з твораў І. Шамякіна, П. Пестрака, Я. Брыля, Ул. Карпава.

Падрыхтоўка да юбілею Кастрычніка

3 калегіі Міністэрства культуры БССР.

кратыкавалі тэатр оперы і балету. Ён адзначвае галавіну Кастрычніка толькі операй «Міхась Падгорны», якая, як вядома, ўпершыню была паставлена на сцене каля дваццаці год назад. Наўвагай да арміяльных нацыянальных твораў можна вытлумачыць і той факт, што ў тэатры цяпер няма ніводнага беларускага балету, і нават невядома, калі ён з'явіцца.

Не зняішоў сваё аўтарскі калектыву тэатра лялек Спідэявіна на творы, аб якіх гаварылі кіраўнікі тэатра, пакуль што не падмацаваны рэальнымі справамі.

Вельмі шкада, што на калегіі не было размовы аб рабоце абласных тэатраў. А ў большасці з іх справы з арыгінальным рэпертуарам таксама кепскія.

Примстунілі да падрыхтоўкі праграмы і канцэртныя арганізацыі рэспублікі. Беларуска дзяржаўная капела будзе выконваць кантату Ю. Семіяніч «Ясныя дарогі» на словы Я. Коласа, П. Трусы і М. Танка, кантату маладога кампазітара Я. Глебава «За праўду і Станіслаў» (словы Л. Украінкі), пазму Л. Абелівіча «Ой, не гніе, ветры, вербы над ракой» (словы М. Танка), Дзевятыю сімфонію Бетховена і іншыя творы.

У праграме народнага хору—«Беларусь Савецкая» А. Шымлоўскага, «Любімыя прасторы» І. Куцішова, «Каўнаскае вясновыя» П. Касача, вальса-харызграфічнае сюіта «Вечарынка» ў паставіўшым Л. Акулінка, «Беларуская полька» ў п-

станова Ю. Сяліва і іншыя песні і танцы.

Шмат чаго падрыхтоўвае да саракагоддзя Кастрычніка і філармонія. У рэпертуар, які паведаміў Я. Цюкоў, уключаюцца творы сучасных беларускіх і рускіх аўтараў, а таксама рускай і заходняй класіка. Сярод іх—сімфанічная сюіта «Песня міру» Алоўнікава, кантата «Светлы шлях» Семіяніч, пятая сімфонія «Шлях Кастрычніка» Цікошкава, араторыя «Александр Неўскі» Пракоф'ева, увертюра да оперы «Сям'я Тараса» Кабалеўскага, фрагменты з балету «Спартак» Хачатуряна, кантата «Масква» Чайкоўскага, увертюра да оперы «Услава і Людміла» Глінкі.

Почав з гэтым на калегіі адзначаліся і сур'ёзна недаломам ў канцэртных арганізацыях. Нема нічэ дакладна прадуманага плана падрыхтоўкі нумароў, не вызначана дакладная праграма выступленняў калектываў.

Есць асобныя арухі і ў дзейнасці Беларускага дзяржаўнага пахалды той факт, што калектыву смела ўзяўся за стварэнне ўласнай музыкеды «Алаўскае дзіна» (п'еса К. Губарвіча, музыка Бельзінскага). Аднак вельмі мала ішчэ прапанаваўшы з эстрады творы беларускіх аўтараў, дакладна не вызначана і праграма святчонных канцэртаў.

Студыя «Беларусьфільм» выпускае да юбілею кіножурнал «Мікола-паравоз». У бліжэйшым часе пачнуцца падрыхтоўка работ да зямкаў дакументальнага філь-

Артыст тэатра імя Яні Купалы Ігар Ланцінскі і інжынер-канструктар Мінскага трактарнага заводу Леанід Мемехуў гутарыць з групай літоўскай моладзі. Фото А. Шастакова.

ПАД СОНЦАМ ІНДЫІ

Міхась ЛЫНЬКОУ

А навакода ўжо рагочуць людзі, без вясці пасмейваюцца над чарговай ахярнай чарадаю. На мага не дзюць. Не ўсе вераць у яго «магію», але ўсе шчыра захапляюцца яго мастацтвам — фокуснік ён сапраўды виртуоз.

Не ўсе маг і прапусціць аднолькава. Не ўсе маюць веласпеды. Вось пемы астраляда ўсебя і на тратуары. Перад ім кліент і група глядачоў з хланчукоў, з дарослых. Усе лагодна пасмейваюцца, сачыць за хітрымі маніпуляцыямі гадашчыка. Добрадушная ўсмішка блукае і на твары напублічнага мага.

Траляюцца на вуліцы прадстаўнікі і іншых вандруючых прафесій. Паціпаюць

Заклінальнік змей.

людзей даспрэіраўчыкі мядзведзяў. Выступіць са сваімі «вучонамі» магамі, якіх водзяць на ланчужку.

Часцей-жа за ўсё на вуліцах з'яўляюцца так званыя заклінальнікі змей. З парай-другой круглых саламяных кошыкаў пад пахай, з невялікім звырком-мангусам на плячы заклінальнік ідзе на вуліцы, прыгалажваючы, дзе-б яму зручны сяміцічка, каб даць чаргову сеанс свайго майстэрства. Ужо некалькі пракожных зацікавіліся ім. Заклінальнік выбірае больш свабодную мясцінку, садзіцца па ўсходнаму на брук, ставіць перад сабой два саламяныя кошыкі і, абвешваючы крытычным рокам натоўп (ці варта, так скажыць, пачынаць...), знімае накруты з кошыкаў. У кошыках, агарнуўшыся кольцамі, ляжаць дзве кобры, адны з самых ядвітных змей на зямлі. Ах іх смертных укусаў ды ад укусаў невялічкіх аміг карайт у Індыі штогод гіне некалькі тысяч чалавек.

Змеі ў кошыках ляжаць тым часам, не працягваючы асабліва цікавацца да ўсяго, што адбываецца навакол. Але вольны заклінальнік бярэ ў рот пукі; музычны інструмент, падобны — да крайняй меры па гуку — на нашу жалезку. Пачынаецца аднастайная цягучая мелодыя, якая адрэду пераважна больш рэзкімі тонамі. Кобры пачынаюць варушыцца, высюваюцца з кошыкаў галовай, надзімаюць шыі, якія становяцца падобнымі на авальныя дыскі. Хвіліна, другая, і высунутыя на добрую трэць даўжыні тулавы кобры стаяць вертыкальна. Галова змей павярнуты ў бок заклінальніка, замерыў ў перухомсці, нібы яны і сапраўды зачараваны музычнай, якую ні на секунду не перапыняе заклінальнік. І вольны наступнае

За час нашата знаходжання ў Дэлій мы наведалі багата розных выставак. Галоўная з іх — гэта выстаўка індыйскай прамысловасці, сельскай гаспадаркі, народных раместваў, народнай мастацкай творчасці, адукацыі і асветы.

Гэтыя выстаўкі даюць ярае ўяўленне аб тым сур'яным зруху да лепшага, які адбыўся ў эканоміцы і культуры індыйскага народа з часу вызвалення ад каланіяльнага прыгнёту. За сем год выраста дзядыка каменнага вугалю. Распрацаваны і паступова ажыццяўляюцца цэлы комплекс гідрэлектрастанцый па індыйскіх раках, што даць народу новыя крыніцы энергіі і дапаможа вырашыць праблемы ірыгацыі. Толькі за апошні год на будоўніцтва электрастанцый у Індыі адлучана сродкаў у два а паловіна разы больш, чым за ўвесь час англійскага гаспадарання.

Вялікі намаганні робяцца, каб павялічыць у краіне аб'ём вытворчасці нафты. Адпускаяцца значныя сродкі на пошук новых нафтавых месцанараджэнняў, на будоўніцтва нафтаператонных заводаў.

Пашыраюцца метаўургійныя прадпрыемствы. З дапамогай Савецкага Саюза будоўцца ў Біхэй комплексныя метаўургійныя заводы, які будзе здаваць мільён трыста тысяч тон сталі ў год, прычым у будучым яго магутнасць можа быць павялічана ў два разы. Будуюцца і іншыя метаўургійныя заводы, прымаюцца меры да пашырэння калійнай метаўургіі, да павялічэння вышэйшай алумінія.

За кароткі перыяд свайой незалежнасці індыйскі народ здолеў арганізаваць уласную вытворчасць паравозаў і вагонаў, некаторых машын і станкоў. Ужо ёсць індыйскія дзельныя рухавікі, выпускаюцца індыйскія веласпеды, электрамацы, трактары і машыны. Будуюцца першыя машынабудоўніцтва, выпускаюцца першыя індыйскія аўтамабілі і самалёты.

Багата зроблена за гэтыя гады і ў іншых галінах прамысловасці — хімічнай, баваўнянай, джутавай і харчовай. Валі-

Пряг. Пачатак у нумарах за 26 студзеня і 13 лютага 1957 г.

куд-маніпуляцыйны пункт сеанса: кобры як па камандзе пачынаюць пагойвацца з боку ў бок у такт мелодыі. Паскараецца мелодыя, паскараюцца і пагойванні змей. Нібы бачыш нейкі фантастычны танец змей, які і ў сне табе не прысніцца.

Заклінальнік спыняе музыку, выбіраўшы патрэбны момант (яму-ж у самыя адказныя моманты сеанса даводзіцца сачыць не толькі за сваімі выхаванцамі, але і за саўхачамі і глядачамі, сярэд якіх заўсёды знойдуцца аматары пакарывацца відэ-вышым напармака). Кобры якую секунду, другую нібы разгублена паводзяць галовай ва ўсё бакі. Надзмутыя шыі танчюць і хутка змеі мірна ўкладваюцца на дно сваіх кошыкаў. Уздычна «аудыторыя» спыняе медыякі — хто колькі можа. Балі плата задавольвае заклінальніка, ён выступае і «на біс» — падражнівае якую-небудзь з кобры. Тая з лёгкім сіценнем малакца ўскідаецца да рукі заклінальніка, намагаючыся ўкусіць яе. Бакоў радаюцца охі і ахі глядачоў, хоць кожны з іх і ведае, што гэтыя кобры набаўлены сваёй страшнай зброй — у іх выдалены смертавыя яды.

Заклінальнік, запаклаваўшы ў кошыкі сваіх выхаванцаў, гатовы ўжо рушыць дадаль, але сярэд глядачоў знаходзіцца ахвотнікі паглядзець і другое змяінае відэ-вышым. Тут спына ідзе ўжо аб больш вышэйшай плаце, дзе медыкамі — «анамі» і «спайсамі» — не адробіцца. Гутарка ідзе ўжо аб некалькіх рупіях (рупія на курсу рубля прыблізна нашым 84 капейкам). Калі дамоўляецца аб плаце адбылася, пачынаецца новы сеанс.

Тут ужо актыўным удзельнікам відэ-вышым становіцца не сам гаспадар усёго «ансамбля», а яго выхаванец мангус. Гэта невялікі звырок ростам з нашу вяртку, той-жа прыблізна афарбоўкі, толькі хвост у яго не такі пышны, як у насельніц нашых лясоў. Мангус па сваёй «прафесіі» самы заады ад прыроды змяінававікі, глядзюць на іх, як гэта гаворыцца, робуадзіна не можа. Яктуль ішлі музычныя нумары, мангус ляжаў натапырыўшыся, прыгалажваючы кароткім ланчужкам да нагі гаспадара.

Наколькі ў новым «атрацыён» мангус з'яўляецца галоўнай персонай, яму даецца парубальнае свабода — падоўжваецца ланчужок, якім ён прыгалажвае ўвесь «атрацыён» і складаецца з ланчужку мангуса са змай. Не буду падробна апісваць гэты ланчужок, для якога заклінальнік выкарыстоўвае запасныя, больш танныя змеі і ўдаваў (не рызыкаваць-жа тут натрыранымі кобрымі, якія, так скажыць, і поць і кормяць яго). Пацягваючы ланчужок за хвост, мангус хапае мёртвай хваткай свайго ворага за «загрызак» і святкуе перамогу, якая і завяршаецца заслужаным сяданнем ці вачарай. Гэта ўжо глядзючы па часу падзей...

Трэба сказаць, што наогул мангус прыносіць вялікую карысць людзям, з'яўляючыся адным з самых актыўных энцічальнікаў змей, ядвітных і неядвітных. Ён не грэбуе ні тымі ні другімі.

Заклінальнікі змей з'яўляюцца ў большасці прадстаўнікамі аднаго з вандруючых плямён Індыі.

Каб зразумець ролю і значэнне самагаспадарства ў жыцці краіны, дадзі прынесці такія прыклады. У 1948 годзе рамесніцка-саматужніцка было больш 80 працэнтаў з агульнага ліку людзей, якія працавалі ў прамысловасці. Прадукцыя ручной вытворчасці складала 60 працэнтаў прамысловай прадукцыі краіны. Зразумела, што гэты працэнт паступова павялічваецца. Рукавы вытворчасць у значнай ступені тлумачыцца і адсутнасцю развітай фабрычнай прамысловасці, і выключнай таннасцю рабочай сілы.

Некаторыя рамесны, асабліва рамесны мастацкія вырабы, захоўваюцца і ў сённяшніх прычын, звязаных з нацыянальнымі асаблівасцямі краіны, з густамі і звычкамі, якія з'явіліся ў выніку рэлігійных, каставых-бываў і іншых векавых традыцый. Мы ўжо гаварылі, што індыйскія ўласцівы высокі мастацкі густ. Індыйская сялянская маса мае вядомае забаве або зсажалкі не ў фабрычным вырабе, а ў спецыяльнай меднай пасудзіне, багата ўпрыгожанай чаканеным узорам. Гэта не проста пасудзіна, у якой трымаюць ваду. Яна выконвае і іншую ролю: гэта рэч, якая ўпрыгожвае хату. Часам гэты сямейны рэліквія. Тое-ж можна сказаць і аб некаторых іншых рэчах бытавога ўжытку. А мужчынскія галоўныя ўборы, часам і турбані! А жаночыя адзенне сары, якое з'яўляе і багачам узорам, і яркай фарбай, і арыгінальнасцю самой тканіны!

Багаты і рознастайныя вырабы індыйскіх умельцаў. Яны толькі матэрыялы не выкарыстоўваюць яны ў сваіх мастацкіх

вырабах! Тут і такія дарагія матэрыялы, як золата, серабра і індыйскія самаліты. Тут і медзь, бронза, латунь, скура, шэрацыя, шугавыя і аксамітныя тканіны, славоная косць, рознае дрэва, каларавая эмаль. Народныя майстры ўжываюць у сваіх вырабах мармур, марскія ракавіны, палымавы дзіст, паўшывае пяро, джут і нават салому. Мы бачылі мастацкія рэчы, зробленыя з панцыра чарапахі, са скуры кравадзіла, з рагоў жывёліны і нават з кобаравой скуры.

Многа зроблена за сем год і ў сельскай гаспадарцы краіны. Праўда, не вырашаны яшчэ да канца асноўныя праблемы землекраўстання, яшчэ моцна адчуваюцца феадалізм і каланіяльны перажыткі, розныя сістэмы арандавання, наймісць вялікіх зямельных тэрыторый у руках памешчыкаў, махараджаў (князёў), беззямельнасць многіх сялян, аграгатычнае адсталасць гаспадаркі і г. д.

Індыйскі ўрад за апошнія гады правёў значную работу па выкупу зямлі ў памешчыкаў, па абмежаванню памераў іх уладанняў. Выкупленая зямля за поўную плату перадаецца сялянам. Створаны спецыяльныя зямельныя банкі, якія дапамагаюць сялянам набываць зямлю. У пачатковых перыядз зямля перайшла да сялян без выкупу паліцаю.

Індыйскі ўрад праводзіць вялікія ірыгацыйныя работы. Аб маштабах гэтай работы сведчаць такія лічбы: за гады першай індыйскай пяцігодкі (ўрад увёў плавны пачатак у развіццё народнай гаспадаркі) на ірыгацыйныя работы адлучана амаль ў пяць разоў больш сродкаў, чым было затрачана на гэтую мэту англійскімі каланізатарамі за апошнюю сотню год іх гаспадарання.

Праводзіцца і цэлы рад іншых мера-прыемстваў, якія павінны садзейнічаць прагрэсу індыйскай сельскай гаспадаркі, павысіць узровень яе аграгатыкі, забяспечыць яе сучасным інвентарам і машынамі. Арганізуюцца вопытна-паказальныя дзяржаўныя фермы, паліпаюцца справы крэдытавання сельскай гаспадаркі, ажыццяўляюцца розныя планы папулярызцыі аграгатычнай ведаў.

Ужо адчуваюцца першыя поспехі ў развіццё сельскай гаспадаркі, якія выявіліся ў агульным павелічэнні сельскагаспадарчай прадукцыі, што знізіла ўзровень з-за яе. Больш чым на тры міль-

ёны гектараў пашырылася за апошнія гады пасевы бавоўны.

Да важнейшых сельскагаспадарчых культур адносяцца рыс, пшаніца, проса, ячмень, кукуруза, розныя бабовыя. Прадзінны культуры — розна, баджка, жывар і іншыя — займаюць галоўнае месца ў сельскай гаспадарцы, даюць асноўныя прадукты для харчавання насельніцтва. З алейных культурывуцца арахіс, лён, кунжут і інш. Немалое значэнне ў сельскай гаспадарцы маюць плантацыі какасавай палымы і асабліва цукровага тряснёгу. Вялікае месца ў раёнах насельніцтва займаюць розныя плады і фрукты, як манго, бананы, цытрусывыя, абліскі, гора, гранаты і інш. У значных памерах культывуюцца чай, ёсць невялікія кафейныя плантацыі.

Займаюцца ў Індыі культурай каучуку, здабываюць з некаторых дрэў смалу шлак, якая з'яўляецца каштоўнай сыравінай для лакафарбавай прамысловасці. Вялікае месца ў гаспадарцы займае культура тытуню. На поўдні краіны вырошчваюцца таксама расліны, якія выкарыстоўваюцца як вострыя прыправы: чорны перац, імбір, шафран, кармадон, карыца.

Надзвычай адсталая ў Індыі такая галіна сельскай гаспадаркі, як жывёлагадоўля. І хаця індыйская карова з'яўляецца нават свіншчынай персоян і карыстаецца агульнай пагадай, карысць ад яе надзвычай нізкая. Малака гэтай карова дае ў сярэднім крышку болей поўлітра ў дзень. І хаця гэтых кароў вельмі многа, больш чым у любой іншай краіне свету (у 1951 годзе кароў і быкоў было больш 155 мільянаў галоў ды буйвалаў 43 мільёны галоў), яны сваёй малочнай прадукцыяй не ўносілі чаго-небудзь істотнага ў харчоны рацыён насельніцтва. Пра мяса і казюць не прыходзіцца. Карова свіншчыная. Рэлігійныя погляды індыйцаў, якія трымаюцца індуйзма, забараняюць чалавеку забіваць жывёлу. Варова жыве да таго часу, пакуль сама не наважыцца без якога-б там ні было садзеяння чалавека падацца «в мир иной». І вольны мільёны галоў старой, ні да чаго не адпайнай жывёлы блукаюць па зямлі, нагортваюць і без таго вострую праблему кармоў, аніжаюць кармавыя рацыёны і той жывёлы, якая да прадукцыі або працуе на полі ў якасці рабочай жывёлы.

У некаторых сярэдніх частках ўжываюць мяса, але толькі ад той жывёлы, якая была забіта адным ударам кіжкіца. Пакалькі пакупніку пажыла бывае прывертыць, колькі там было тых ураў, дык ён лічыць за лепшае не карыстацца мясам, каб быць далей ад грэху. Большасць індыйскага насельніцтва мяса не спажывае. Праўда, нам доводзілася часта бачыць у індыйскіх вёсках звычайныя хатнія свіней, а таксама авечак і коз, так што, відаць, мяса гэтых жывёл насельніцтвам ужываецца. Індыйская свіня не народзіцца і мала чым адрозніваецца ад сваіх дзікіх суродзічцаў.

З рабочай жывёлы, акрамя буйвалаў,

разводзяць коней, ішакоў і вярблюдаў. У пачатковых перыядз выкарыстоўваюцца рабочыя слапы. У Індыі яшчэ траляюцца мясціны, дзе жывуць статы дзікіх слапоў.

На выстаўках, прысвечаных адукацыі і асвете, кніжнай справе, а таксама ахопе народнага здароўя, мы пазнаёміліся з сучасным станам культурнага будоўніцтва ў краіне. Каб зразумець, якія вялікія задачы стаяць перад краінай у культурным будоўніцтве, дадзі прынесці такія лічбы: калі сем год таму назав індыйскі народ вызваліўся з-пад улады англійскіх каланізатараў, дык толькі васьмаць, прыблізна, частка насельніцтва ўмела чытаць і пісаць, а сярэд жанчын і тата менш — з сотні жанчын толькі дзве былі пісьменнымі. Зразумела, што такая непісьменнасць ставіць значныя перашкоды ў культурным будоўніцтве краіны, замінае весці паспяхова барацьбу з шматлікімі перажыткамі, якія пакінула папоўфеадальна і каланіяльная Індыя.

Становіцца з пісьменнасцю народа, з разгортваннем справы агульнай і вышэйшай асветы, а таксама з медыцынскім абслугоўваннем насельніцтва значна павялічылася за апошнія гады. Амаль што ў два разы павялічыўся лік пісьменных, будоўніц новых вучэльняў і школ.

На плану другой індыйскай пяцігодкі сродкі на тэхнічнае навучанне, вышэйшую адукацыю і навукова-даследчую працу павялічваюцца на 75 працэнтаў. І канцу першай пяцігодкі на тэхнічных факультэтах, вышэйшых навучальных школах вучылася больш 150 тысяч студэнтаў, ды больш мільёна чалавек навучалася ў тэхнічных і прафесійных школах. Усё гэта будзе спрыяць стварэнню ў краіне ўласных інжынерна-тэхнічных кадраў, у якіх адчуваецца вострая патрба.

Цяпер у Індыі налічваецца 31 універсітэт. Старажыны з іх знаходзіцца ў Банбей, Мадрасе і Калькуце. Заснаваны яны ў 1857 годзе і маюць даволі значныя квантывенты студэнтаў. Так, у Калькуцім універсітэце навуцацца больш 60 тысяч студэнтаў, з іх каля сямі тысяч студэнтаў. Старажыным універсітэтам з'яўляецца таксама Алахабадзі, заснаваны ў 1887 годзе. Каля чатырыццаці універсітэтаў адкрыты параўнальна нядаўна, у апошні сем-дзесяці год, калі краіна была абшечана дэмафінам, а потым дамаглася поўнай незалежнасці. Колькасць студэнтаў у кожным з гэтых універсітэтаў розная, яна хвістаецца ад 3—6 тысяч да 15—25 тысяч чалавек.

Мы наведалі ў Дэлій і цэлы рад іншых выставак. Былі на выстаўцы дзіцячыя малюнкаў, дасланыя з многіх краін свету. Бачылі на ёй і некалькі малюнкаў нашых мінскіх дзяцей. Не памятаю ўжо, на якой выстаўцы ў некалькіх залах былі выстаўлены дзелькі, якія былі сабраны з усёго свету і прадстаўлялі народныя тыпы розных краін. Сярод гэтых дзелькі мы знайшлі «спрадстаўнікоў» амаль што ўсіх нашых савецкіх рэспублік, у тым ліку і нашай.

У Дэлій была арганізавана даволі арыгінальная выстаўка індыйскіх нацыянальных касцюмаў, якія ўжываюцца ў краіне пачынаючы з пятага стагоддзя і да нашых часоў. Выстаўка была часткова гатэрафізіравана: на сцену выходзілі ў суправаджанні музыкі пераважаў з таго ці іншага стагоддзя: імператары, султаны, прыдворныя модніцы, махараджы і іх світа, воіны, кунцы, рамеснікі і прадстаўнікі простага люду — гаражане і сяляне. Усё гэта спалучалася з поўнымі жэстамі, мімікай, кароткімі дыялогамі і г. д. Ніводная лекцыя ці гутарка не магла даць такога поўнага і ярага ўяўлення аб пераважным майстэрстве індыйскіх умельцаў — старадаўніх і цяперашніх — як

у Дэлій была арганізавана даволі арыгінальная выстаўка індыйскіх нацыянальных касцюмаў, якія ўжываюцца ў краіне пачынаючы з пятага стагоддзя і да нашых часоў.

Выстаўка была часткова гатэрафізіравана: на сцену выходзілі ў суправаджанні музыкі пераважаў з таго ці іншага стагоддзя: імператары, султаны, прыдворныя модніцы, махараджы і іх світа, воіны, кунцы, рамеснікі і прадстаўнікі простага люду — гаражане і сяляне. Усё гэта спалучалася з поўнымі жэстамі, мімікай, кароткімі дыялогамі і г. д. Ніводная лекцыя ці гутарка не магла даць такога поўнага і ярага ўяўлення аб пераважным майстэрстве індыйскіх умельцаў — старадаўніх і цяперашніх — як

Жанчына ў нацыянальным адзенні.

гэтай выстаўка. Былі прадэманстраваны розныя тканіны: каякія парчовыя з шугавых, залатых і сяробраных ніткаў, упрыгожаныя перлам і самалітамі, тонкія шарэцыяны і шугавыя, расшытыя рознастайнымі ўзорамі, і з'якія, як лаватары, газавыя тканіны, якія на пачатковых перыядз фарбавалі нагавалі поўнае індыйскае неба ў час світання. Дэманстраваліся і розныя ўпрыгожаныя ўсіх часоў. Відэма, шмат таго, што мы бачылі на гэтай выстаўцы, маглі мець у свай час багатыя, а то і казачна багатыя людзі, прадстаўнікі прыроднай зямлі, махараджы і інш. Але ўсё гэта было зроблена рукамі народных майстроў, рукамі сапраўды таленавітага народа.

(Працяг будзе).

У некалькіх радкоў

АГІТБРИГАДЫ У ВІБАРШЧЫКАУ

Агітбрыгада Граўжыскага сельскага Дома культуры Ашмянскага раёна выступіла з канцэртамі перад выбаршчыкамі сельскагаспадарчых арцель імя Кірава і імя Крукаўскай. Усяго ў раёне створана дванаццаць агітбрыгад, якія надалі для выбаршчыкаў каля 30 канцэртаў.

І. КАВАЛЬЧУК.

ЗА МЕСЯЦ—46 КІНОСЕАНСАУ

Перадавы кінематэжкі Стара-Дарожскага раёна І. Раўтоўч і яго напарнік А. Раманяна, абслугоўваючы калгасы Ізяскага сельскага Савета, за мінулы месяц далі для калгаснікаў 46 кіносеансаў.

І. ЗАЦІ.

П'ЕСА «НЕСЦЕРКА» НА САМАДЗЕЙНАЙ СЦЭНЕ

Навучэнцы Валынянскай сельскагаспадарчай школы Ізяскага раёна нядаўна паставілі на сваёй сцэне п'есу В. Вольскага «Несцерка». Цяпер самадзейныя артысты рыхтуюць новы канцэрт, прысвечаны дню выбараў у масловыя Саветы.

У. НОВІК.

СПРАВАДАЧА ПЕРАД ЧЫТАЧАМІ

Адной з лепшых у Магілёўскай вобласці лічыцца Шклоўская раённая бібліятэка. У мінулым годзе абнавілі чытальнае зала і 17 бібліятэка-перасолак абслужылі звыш 25 тысяч чалавек. Бібліятэка часта праводзіць канферэнцыйныя чытанні, літаратурныя вечары, гутаркі аб новых кнігах.

У 1957 годзе калектыў бібліятэкі значна палепшыў метадычную работу.

Нядаўна праведзены сход чытачоў, на якім загадкамі бібліятэкі Ада Давідовіч выступіла са справадачай аб рабоце за мінулы год. Чытачы выказалі крытычныя заувагі і падказкі, накіраваныя на палепшэнне работы бібліятэкі раёна.

В. АРЦЕМ'ЕВ.

Канцэрт польскага артыста

У сімфанічным канцэрте, які адбыўся 9 лютага 1957 года ў клубе ім. Дзержынскага, мінчане ўпершыню сустрэліся з выдатным польскім спеваком Чэславам Бабінскім — салістам Гданьскай оперы. Спявак у суправаджэнні сімфанічнага аркестра Філармоніі (дырыжор Леа Гінзбург — Масква) цудоўна выканаў некалькі арыя з рускіх, польскіх і французскіх опер.

Асабліва ўдала Ч. Бабінскі выканаў арыю Мечніка з оперы «Страшны двор» польскага кампазітара Манюшкі, якая добра вядома ў Мінску па паставіцы ў Беларускай тэатры оперы і балету. У канцэрте былі выкананыя сімфонічныя французскага кампазітара Э. Шасона «Фрагменты з балету «Жар-птишка» і Стравінскага «Свадзі».

На здымку: Чэслаў Бабінскі ў часе канцэрта.

Літаратурная хроніка

Літаратурны вечар, прысвечаны 120-годдзю з дня смерці А. С. Пушкіна, адбыўся ў школе рабочай моладзі № 3 г. Мінска. На вечары выступілі многія настаўнікі і вучні. Затым пачаў Аркадзь Кулішоў прачытаць урывак з перакладзенага ім на беларускую мову раману «Бугені Онегія». Свае творы, прысвечаныя памяці поэта, а таксама пераклады з Пушкіна, прачыталі Максім Лужанін, Кастусь Кірэнка і Мікола

Аўрамчык. На вечары выступіў таксама кртык Аляксей Кучар.

Калектыў настаўнікаў і вучняў 25-й чыгуначнай школы запрасіў да сябе ў госці супрацоўнікаў літаратурнага музея імя Янкі Купалы. Затым выступіў паэт М. А. Рамчык. Артыст А. Слесарчык прачытаў твор А. Міцкевіча, Я. Купалы, Я. Коласа, Я. Брыля, М. Л. жаніна.

Пасля азнамлення з ініцыятыўнай групай працы вершы Янкі Купалы «Ся праўдла маці сына», «Ся», «Партызанам» і іншых. Затым выступіў паэт М. А. Рамчык. Артыст А. Слесарчык прачытаў твор А. Міцкевіча, Я. Купалы, Я. Коласа, Я. Брыля, М. Л. жаніна.

Мастацкая самадзейнасць Дома культуры

Скончыўся працоўны дзень. У глядзельную залу Гарадзішчскага раёнага Дома культуры неўзабаве сабралася моладзь. На сцене выступіла хор, якім кіруе баяніст В. Яраш. У выкананні хору прыгожа і шчыра гучаць рускія, беларускія і польскія народныя песні. Харыстаў змяняюць удзельнікі драматычнага гуртка, пасля выступаюць салісты, майстры мастацкага чытання, танцы, струнны аркестр.

Удзельнікі мастацкай самадзейнасці раёнага Дома культуры стварылі агітбрыгаду. За апошні час яна пачынала ў большасці калгасоў раёна. У сельскагаспадарчых арцелях пасля канцэртаў самадзейныя артысты дапамагаюць моладзі падабраць рэпертуар, робяць заувагі асобным выканаўцам, праводзяць рэцэпты.

Цяпер у Брэсцкай вобласці праходзіць міжраён-

ная эстафета культурна-аганізаваная абласным імятамі камсамола. Нядаўна ўдзельнікі мастацкай самадзейнасці прынялі эстафету ад Ляхавіцкага Дома культуры і перадалі яе ў Новую Міху. У Ляхавіцкім адбыўся вялікі канцэрт самадзейных артыстаў. Дзейна рыхтуюцца да р